

Kasvun ja oppimisen lautakunta

47 §

18.5.2021

§ 201

Asianro 3032/12.00.01.00/2021

**Valtuustoaloite / Mielen terveyden ensiapukoulutus oppilaille ja opettajille****Päätöshistoria**

Kasvun ja oppimisen lautakunta 18.5.2021 47 §

**Opetusjohtaja Silja Silvennoinen  
Perusopetus ja nuorisopalvelut sekä lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyö**

Kaisa Kantele ja Vihreä valtuustoryhmä ovat 22.3.2021 jättäneet valtuustoaloitteen mielen terveyden ensiapukoulutuksen toteuttamiseksi opettajille ja oppilaille Kuopiossa.

Aloitteen tekijät toteavat, että koululaisia opetetaan antamaan ensiapua erilaisissa fyysisissä ja fysiologisissa hätätilanteissa, mutta psyykkisessä hädässä olevalle apua ei yleensä osata antaa. Mielen terveyteen liittyvät pulmat ja esimerkiksi ahdistuneisuus ovat lisääntyneet ja näkyvät myös oppilaiden arjessa. Mielen terveyystaitoja opettamalla voidaan ennaltaehkäistä mielen terveyden ongelmia, edistää tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä, ja vahvistaa koko kouluyhteisön hyvinvointia. Aloitteentekijöiden mukaan asiaan tulee panostaa kasvatus- ja koulutuspalveluissa.

Aloitteessa esitetään, että Kuopion kouluissa toteutetaan oppilaille ja opettajille mielen terveyden ensiavun koulutus, joka sisältäisi mielen terveyden ja oman hyvinvoinnin vahvistamisen perusteet, ohjeita riskitilanteiden tunnistamiseen ja muiden auttamiseen sekä oppimateriaalin elämäntarpeista selviämiseen ja erilaisten mielen terveyden häiriöiden tunnistamiseen. Koulutus voitaisiin toteuttaa mielen terveyden ammattilaisen tai mielen terveyden ensiapukouluttajaksi koulutetun opettajan avulla.

Opetussuunnitelmien perusteissa opetuksen ja kasvatuksen keskeisenä tavoitteena on elämäntaitojen laaja-alainen osaaminen. Mielen hyvinvointiin liittyvät taidot ja niiden kehittäminen ovat merkittävä osa elämäntaitoja. Kuopion kaupungin opetuspalveluissa mielen hyvinvointia ja siihen liittyvää osaamista pidetään tärkeänä. Ne sisältyvät myös Kuopion kaupungin strategiaan tavoitteisiin. Koronaepidemian vaikutuksesta hyvinvoinnin vahvistamiselle on lisääntynyttä tarvetta myös tulevaisuudessa. Kuopiossa mielen hyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä on perusopetuksessa suunniteltu erilaisten hankkeiden ja toimintojen kautta:

- Opinto-ohjauksen tehostaminen (hanke ja oppivelvollisuuden jatkaminen)
- Hankehaut seuraavien teemojen
  - Sitouttava koulutyö
  - Inklusion kehittäminen
  - mahdollinen Korona-avustus, joka on tarkoitettu poikkeusoloista johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, oppimiseen liit-

tyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisedellytysten parantamiseen

- Koulun nuorisotyön hanke
- Sairaalaopetuksen konsultaation kehittämisen hanke
- Tasa-arvohanke

Hyvinvoiva Kuopio -ohjelman tavoitteisiin liittyen kouluilla toteutetaan lukuvuonna 2021-2022 yhteinen monialainen oppimiskokonaisuus **Hyvinvoiva minä**, johon sisällytetään mielen hyvinvoinnin elementtejä. Kuopion kaupungilla on aiesopimus Mieli ry:n kanssa Hyvän mielen kunta -hankkeesta, jonka myötä kouluille tarjoutuu Hyvän mielen koulu -koulutuskokonaisuus. Perusopetuksen lukuvuoden painopistealueena on *oppimisen ja hyvinvoinnin haasteiden tukeminen toimintakulttuuria kehittämällä*. Tämän rinnalla toteutetaan perusopetuksen kolmiportaisen tuen kehittämissuunnitelma. Yhteisöllisen oppilashuollon keinoin tuetaan myös mielenterveyteen liittyvää ennaltaehkäisevää hyvinvointia koulu yhteisöissä. Lisäksi opettajille järjestetään NEPSY-koulutusta. Perusopetuksessa on jatkuvana painopisteenä kiusaamisen ennaltaehkäisy ja siihen puuttumiseen. Kevään 2021 aikana aiheesta on tehty kartoitus.

Oppilaiden tarvitsemassa mielenterveyspalveluissa on ruuhkaa ja vajausta. Palveluiden vaikea saatavuus aiheuttaa ongelmien kasaantumista, vaikeutumista ja kasvavia kustannuksia. Vaikka opetuspalveluissa ei pystytä paikkaamaan riittämättömiä mielenterveyspalveluja, pyritään selvittämään yhteistyömahdollisuuksia mielen hyvinvointikoulutuksen toteuttamiseksi kumppanien ja asiantuntijoiden kanssa. Tavoitteena on, että mielen ensiapukurssia voitaisiin järjestää jo tulevana lukuvuonna henkilöstölle ja mahdollisesti oppilaille. Yhteistyötä tehdään kaupungin eri toimialueiden sekä mielenterveyttä edistävien organisaatioiden kesken. Lukuvuonna 2021-2022 mielen hyvinvointikoulutusta voidaan toteuttaa myös kokeiluna tietyissä yksiköissä. Koulutuksen toteutusta ja palautetta arvioidaan seuraavana lukuvuonna.

Vaikutusten arviointi -

### Esitys

Esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyy edellä esitetyn lausunnon palvelualueen vastauksena em. valtuustoaloitteeseen.

Liitteet 3032/2021 Valtuustoaloite  
3032-2021 Allekirjoittajat

Viiteaineisto

Valmistelija  
Silja Silvennoinen puh. +358 44 718 4101  
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

### Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää hyväksyä opetusjohtajan esityksen.

### Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Viiteaineisto	4	3032/2021 Valtuustoaloite
	5	3032/2021 Allekirjoittajat

## **Päätösehdotus**

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen.

## **Päätös**

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

**KUOPIO**

**Kuopion kaupunki**  
Kaupunginhallitus

**Pöytäkirja**

24.05.2021

18/2021 4 (4)

201 §